

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

PERCEELRAPPORT ONROEREND ERFGOED

Perceelnummer 24011L0053/00B000

Dit rapport is opgevraagd op 16-04-2026 om 10.57 uur via <https://geo.onroenderfgoed.be>.

De gegevens in dit perceelrapport zijn een momentopname van de situatie op het moment van de opvraging. Raadpleeg <https://geo.onroenderfgoed.be> voor de meest actuele juridische situatie. Deze kan nadien nog veranderen.

INLEIDING

Het Perceelrapport Onroerend Erfgoed bevat gegevens van het agentschap Onroerend Erfgoed over het aanwezige erfgoed op een perceel. Het rapport biedt een overzicht van het erfgoed waaraan juridische gevolgen verbonden zijn.

Op www.onroenderfgoed.be vindt u alle informatie over de soorten erfgoed, uw rechten en plichten en mogelijkheden tot financiële steun en fiscale voordelen.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Postadres(sen): Niet gekend

Gemeente: Bierbeek

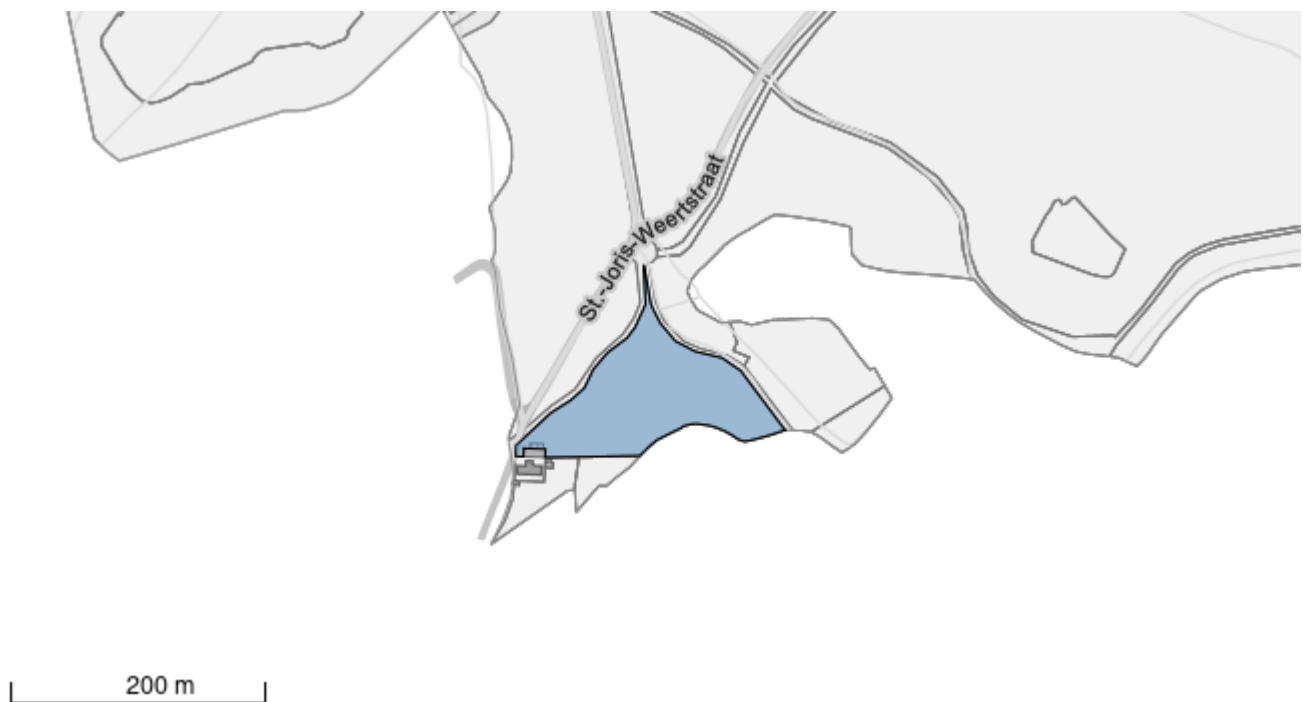
Kadastrale afdeling: BIERBEEK 1 AFD/BIERBEEK/

Kadastrale sectie: L

Perceel: 0053/00B000

Capakey: 24011L0053/00B000

Oppervlakte perceel: 11995.53m²

BESCHERMD ERFGOED

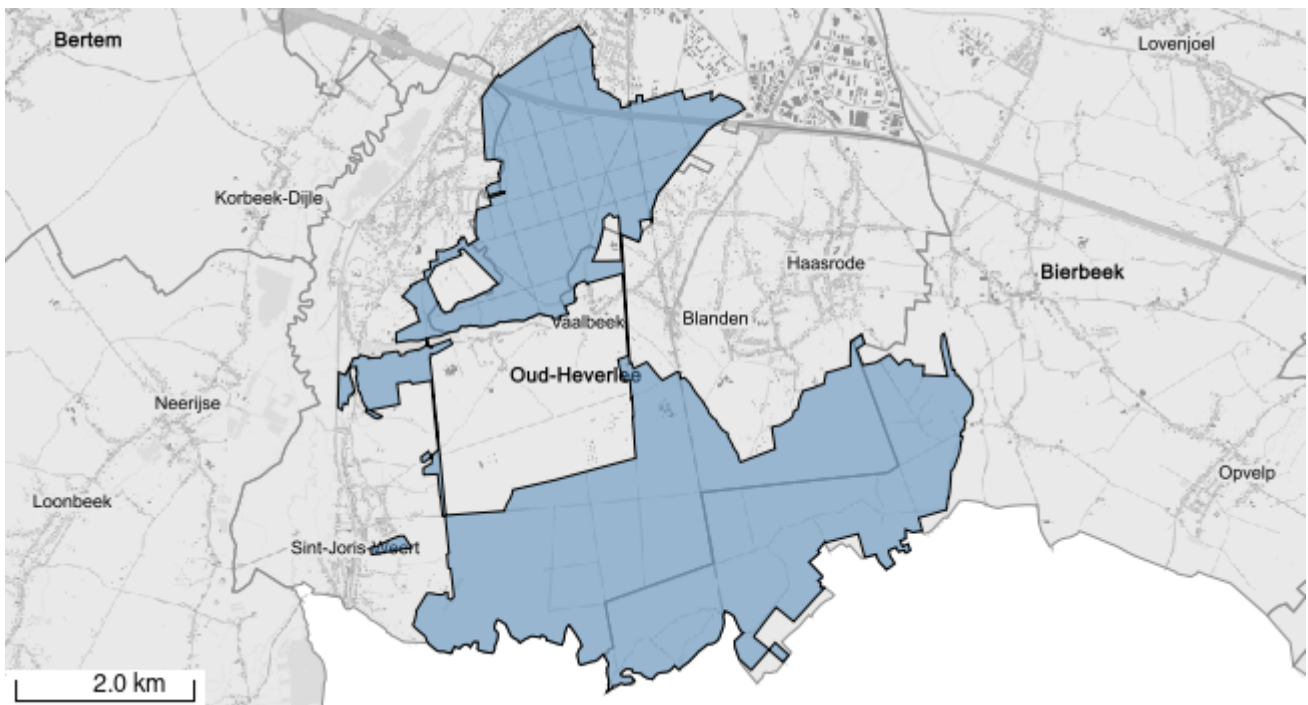
BESCHERMD CULTUURHISTORISCH LANDSCHAP

Heverleebos en Meerdaalwoud

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>

Besluiten:

<https://id.erfgoed.net/besluiten/613>

Het opgevraagde perceel is geen:

- Overgangszone
- Beschermd stads- of dorpsgezicht
- Beschermd monument
- Beschermd archeologische site
- Vastgestelde historische tuin of park
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed
- Vastgesteld landschappelijk erfgoed
- Vastgestelde archeologische zone
- Vastgestelde houtige beplanting met erfgoedwaarde
- Vastgesteld gebied in de landschapsatlas
- Erfgoedlandschap
- Gebied geen archeologie
- Unesco werelderfgoed bufferzone
- Unesco werelderfgoed kernzone

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

PERCEELRAPPORT ONROEREND ERFGOED

Perceelnummer 24011L0054/00A000

Dit rapport is opgevraagd op 16-04-2026 om 10.55 uur via <https://geo.onroenderfgoed.be>.

De gegevens in dit perceelrapport zijn een momentopname van de situatie op het moment van de opvraging. Raadpleeg <https://geo.onroenderfgoed.be> voor de meest actuele juridische situatie. Deze kan nadien nog veranderen.

INLEIDING

Het Perceelrapport Onroerend Erfgoed bevat gegevens van het agentschap Onroerend Erfgoed over het aanwezige erfgoed op een perceel. Het rapport biedt een overzicht van het erfgoed waaraan juridische gevolgen verbonden zijn.

Op www.onroenderfgoed.be vindt u alle informatie over de soorten erfgoed, uw rechten en plichten en mogelijkheden tot financiële steun en fiscale voordelen.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Postadres(sen): Niet gekend

Gemeente: Bierbeek

Kadastrale afdeling: BIERBEEK 1 AFD/BIERBEEK/

Kadastrale sectie: L

Perceel: 0054/00A000

Capakey: 24011L0054/00A000

Oppervlakte perceel: 1630.26m²

BESCHERMD ERFGOED

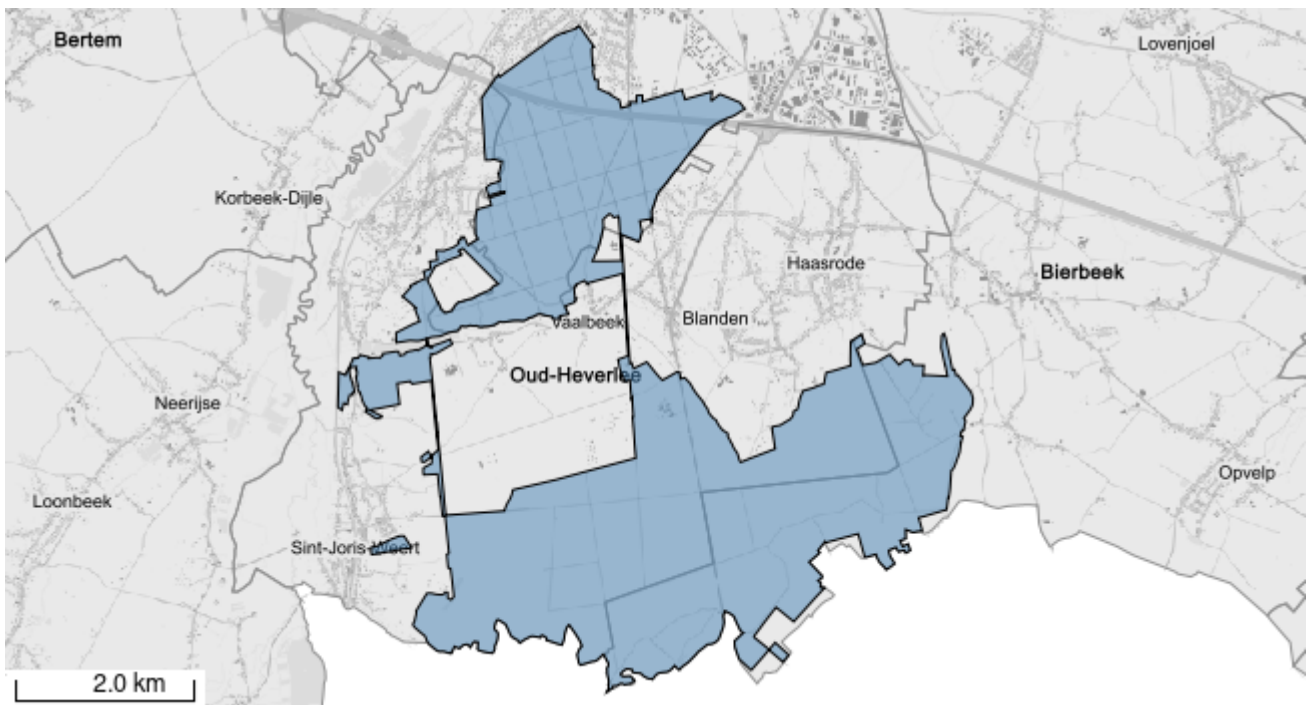
BESCHERMD CULTUURHISTORISCH LANDSCHAP

Heverleebos en Meerdaalwoud

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>

Besluiten:

<https://id.erfgoed.net/besluiten/613>

Het opgevraagde perceel is geen:

- Overgangszone
- Beschermd stads- of dorpsgezicht
- Beschermd monument
- Beschermd archeologische site
- Vastgestelde historische tuin of park
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed
- Vastgesteld landschappelijk erfgoed
- Vastgestelde archeologische zone
- Vastgestelde houtige beplanting met erfgoedwaarde
- Vastgesteld gebied in de landschapsatlas
- Erfgoedlandschap
- Gebied geen archeologie
- Unesco werelderfgoed bufferzone
- Unesco werelderfgoed kernzone

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

PERCEELRAPPORT ONROEREND ERFGOED

Perceelnummer 24011L0055/00B000

Dit rapport is opgevraagd op 16-04-2026 om 10.56 uur via <https://geo.onroenderfgoed.be>.

De gegevens in dit perceelrapport zijn een momentopname van de situatie op het moment van de opvraging. Raadpleeg <https://geo.onroenderfgoed.be> voor de meest actuele juridische situatie. Deze kan nadien nog veranderen.

INLEIDING

Het Perceelrapport Onroerend Erfgoed bevat gegevens van het agentschap Onroerend Erfgoed over het aanwezige erfgoed op een perceel. Het rapport biedt een overzicht van het erfgoed waaraan juridische gevolgen verbonden zijn.

Op www.onroenderfgoed.be vindt u alle informatie over de soorten erfgoed, uw rechten en plichten en mogelijkheden tot financiële steun en fiscale voordelen.

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Postadres(sen): St.-Joris-Weertstraat 5, 3360 Bierbeek

Gemeente: Bierbeek

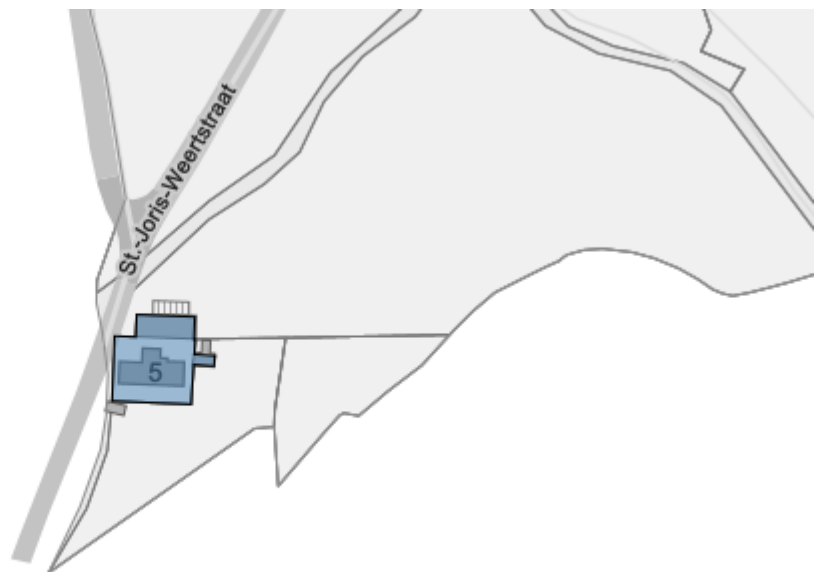
Kadastrale afdeling: BIERBEEK 1 AFD/BIERBEEK/

Kadastrale sectie: L

Perceel: 0055/00B000

Capakey: 24011L0055/00B000

Oppervlakte perceel: 572.68m²

80 m

BESCHERMD ERFGOED

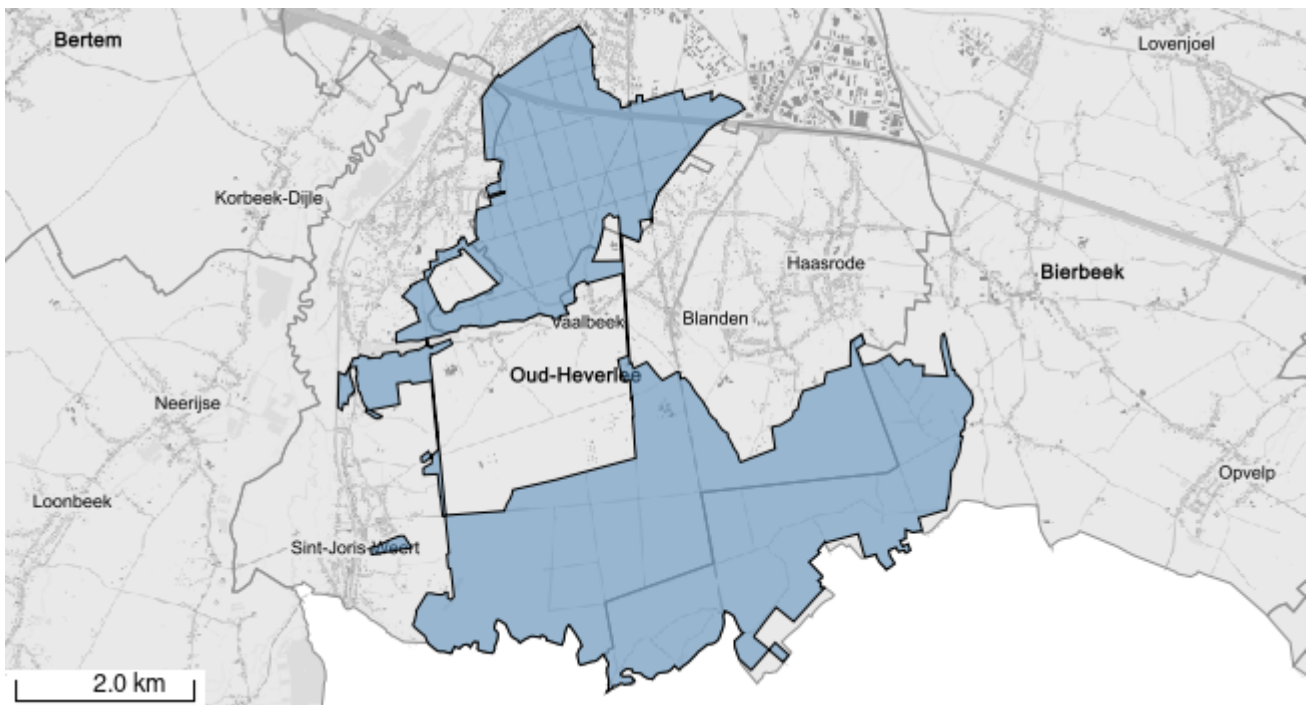
BESCHERMD CULTUURHISTORISCH LANDSCHAP

Heverleebos en Meerdaalwoud

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>

Besluiten:

<https://id.erfgoed.net/besluiten/613>

Het opgevraagde perceel is geen:

- Overgangszone
- Beschermd stads- of dorpsgezicht
- Beschermd monument
- Beschermd archeologische site
- Vastgestelde historische tuin of park
- Vastgesteld bouwkundig erfgoed
- Vastgesteld landschappelijk erfgoed
- Vastgestelde archeologische zone
- Vastgestelde houtige beplanting met erfgoedwaarde
- Vastgesteld gebied in de landschapsatlas
- Erfgoedlandschap
- Gebied geen archeologie
- Unesco werelderfgoed bufferzone
- Unesco werelderfgoed kernzone

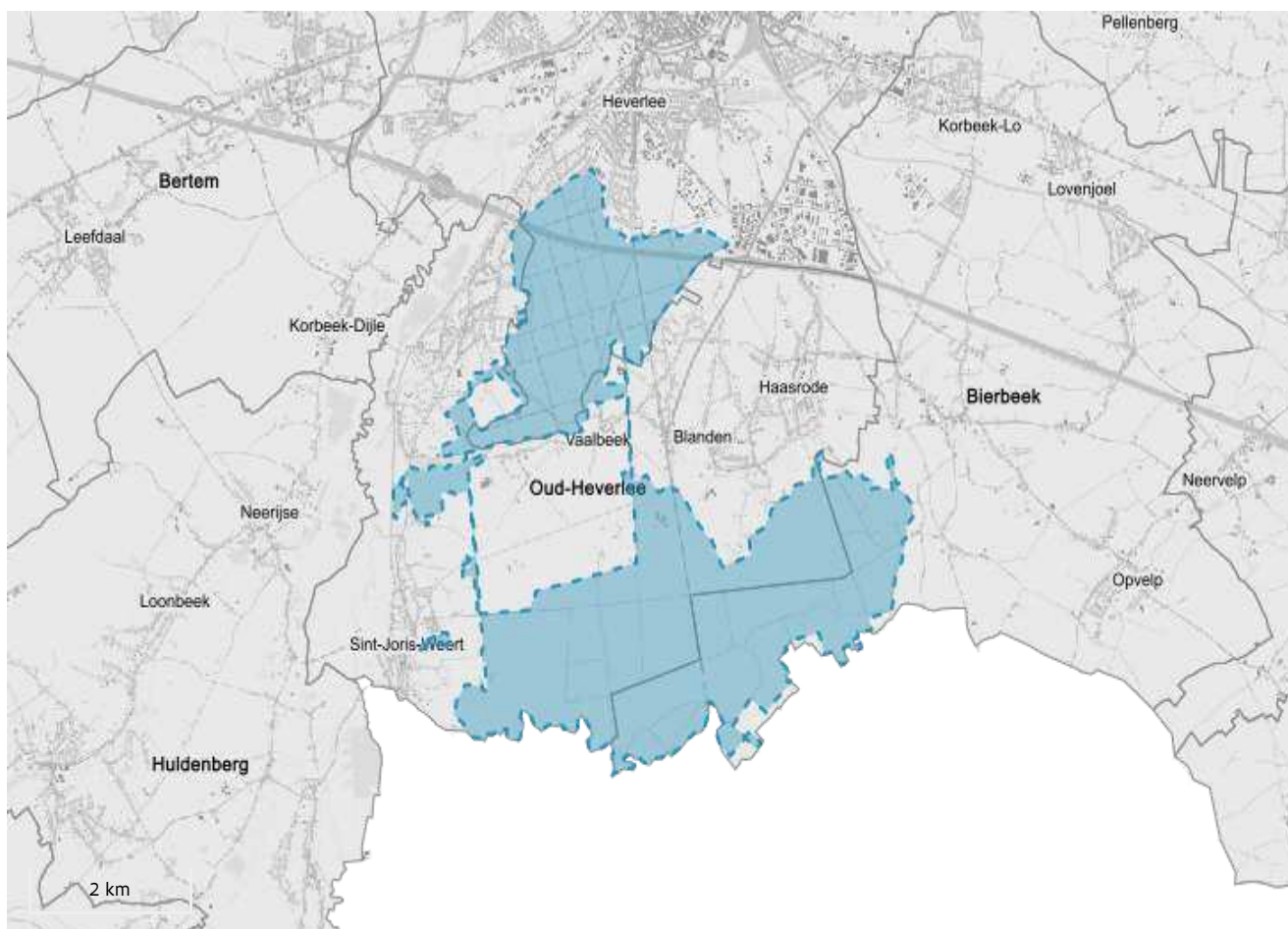
[\(/\)](#)

Inventaris

BESCHERMD CULTUURHISTORISCH LANDSCHAP

Heverleebos en Meerdaalwoud

beschermd cultuurhistorisch landschap van 13-09-1971 tot heden

ID: 1134 URI: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>

Besluiten

[Heverleebos en Meerdaalwoud \(https://id.erfgoed.net/besluiten/613\)](https://id.erfgoed.net/besluiten/613)**definitieve beschermingsbesluiten:** 13-09-1971 ID: 613

Rechtsgevolgen

i Meer informatie over de rechtsgevolgen van beschermingen vind je op [onze website](https://www.onroenderfgoed.be/de-gevolgen-van-een-bescherming) (<https://www.onroenderfgoed.be/de-gevolgen-van-een-bescherming>).

Provincie

Vlaams-Brabant

Gemeente

Bierbeek, Leuven, Oud-Heverlee

Deelgemeente

Bierbeek, Blanden, Haasrode, Heverlee, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek

Straat

Onbepaald

Locatie

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

18 615 690m²

Beschermingsdossiers

4.03/20000/101.1

DB000367

OB000175

OB000532

OB000662

Evaluatie van beschermingsbesluiten met een archeologische waarde

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/gebeurtenissen/1075718>) (evaluerend onderzoek: van 2020 tot 2022)

Kenmerkgroep 1

Typologie: bomenrijen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1655>), bossen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841>), dambordvormige ontginningspatronen

<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2080>), dreven
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128>), grafheuvels
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/170>), holle wegen
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1214>), kasteeldomeinen
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2114>),
vijvers (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/467>)

Datering: derde kwart 19de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1065>), tweede helft 18de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1058>), tweede kwart 18de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1057>),
tweede kwart 19de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1063>)

Soort: Fagus sylvatica 'Atropunicea' (<https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/155>), Quercus rubra (<https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/322>),
Tilia europaea (x) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/479>)

Project beschermingsdatabank 2013-2016
(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028>) (beschermingen: van 01-01-2013 tot 30-06-2016)

Beschrijving

De bescherming als landschap betreft twee boscomplexen Heverleebos en Meerdaalwoud. Deze bossen werden in 1727-1770 heraangelegd als annex bij de kasteeltuinen het Arenbergkasteel te Heverlee volgens een klassiek dambordpatroon van rechte wegen.

Waarden

Het Heverleebos en Meerdaalwoud zijn beschermd als landschap omwille van het algemene belang gevormd door de:

historische waarde

in casu *geschiedkundige waarde*

esthetische waarde

Aanduiding van
Is de bescherming van

Dreven van Heverleebos en Meerdaalwoud

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300814>)

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Een uitgestrekt drevenstelsel (ca.75 km) in de ca 2500 hectare grote bossen van Heverleebos en Meerdaalwoud, in 1727-1770 aangelegd als annex bij de kasteeltuinen van de hertog van Arenberg. Het klassieke dambordpatroon van rechte wegen werd oorspronkelijk op kruispunten of uitkijkpunten met groene kamers of 'salons' en twee 'sterren' opgesmukt. De 'Parnassusberg' in het Heverleebos is een monumentale, getrapte belvédèreheuvel met resten van de oorspronkelijke beplanting met lindebomen. Uit 1850-1860 dateren de dreefaanplantingen met bruine beuk en Amerikaanse eik.

Is de omvattende bescherming van

Den 'Dikken Eik' in het Meerdaalwoud

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/130984>)

Bierbeek (Bierbeek)

Den Dikken Eik bevindt zich aan het begin van de Dikke Eikdreef, op de kruising met de Kanseliersdreef in het Mollendaalbos. Dit is de dikste, en vermoedelijk ook oudste, boom van het Meerdaalwoud.

Is de gedeeltelijke bescherming van

Heverleebos – Zoet Water – Meerdaal- en Mollendaalbos

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135100>)

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Dit oude boscomplex, aansluitend op het Arenbergkasteel te Heverlee, was lang het domein van de familie de Croy en de hertogen van Arenberg. Archeologische vondsten en relictten, waaronder talrijke grafheuvels en oude wegen getuigen van bewoning van de steentijden tot de Romeinse tijd. Het dambordvormig wegenpatroon in dit voormalig jachtterrein verbindt al enkele eeuwen Heverleebos en

Meerdaalwoud. Er is eveneens een sterpatroon, verschillende salons en een arboretum. Daarnaast bleven talrijke holle wegen en andere georelictten bewaard. Ter hoogte van "t Zoet Water" wordt het plateau versneden door de Vaalbeek. Langs dit riviertje en 5 vijvers vind je relictten van een omwald opper- en neerhof uit de 16de eeuw (kasteel Harcourt), een langshuis (Het Spaans Dak) uit de 16de-17de eeuw, de 18de eeuwse Kapel van O.L.Vrouw-van-Steenbergen en het 'Lunapark' uit de jaren 1930.

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2026: *Heverleebos en Meerdaalwoud* [online],

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1134>

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>
(<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>) (geraadpleegd op 16 april 2026).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche? Meld het ons via het contactformulier (/contact?uri=<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>).

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed
(<https://www.onroerenderfgoed.be/>)

Privacyverklaring
(<https://www.onroerenderfgoed.be/privacyverklaring>)
Juridische informatie
(<https://www.onroerenderfgoed.be/juridische-informatie>)

Agentschap
**Onroerend
Erfgoed**

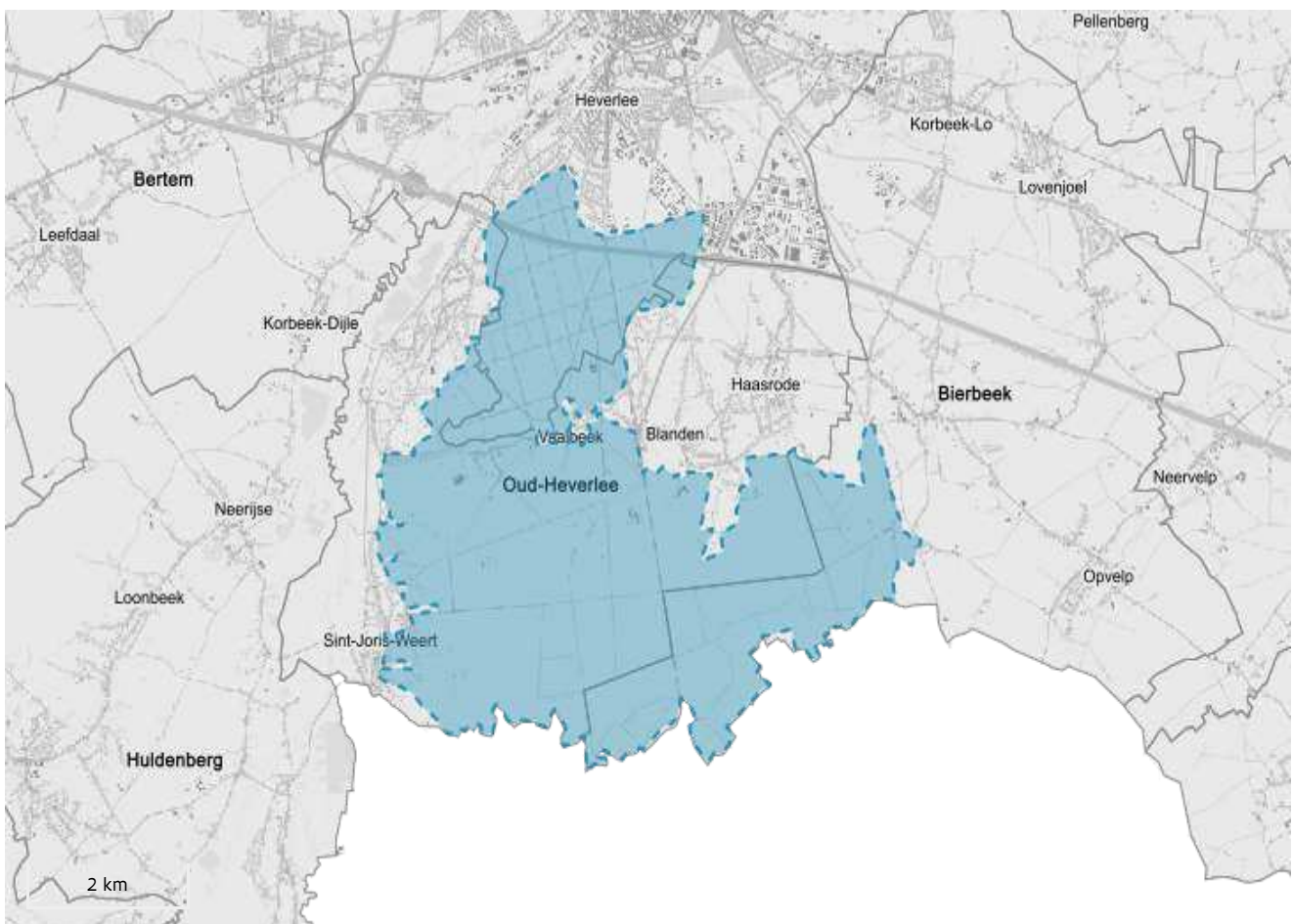
[\(/\)](#)

Inventaris

ERFGOEDOBJECT

Heverleebos - Zoet Water - Meerdaal- en Mollendaalbos

landschappelijk geheel

ID: 135100 URI: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100>

Juridische gevolgen

- omvat de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Heverleebos en Meerdaalwoud (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1134>)
Deze bescherming is geldig sinds 13-09-1971
- omvat de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Site Het Zoet Water (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1403>)
Deze bescherming is geldig sinds 02-02-2000

Provincie

Vlaams-Brabant

Gemeente

Bierbeek, Leuven, Oud-Heverlee

Deelgemeente

Bierbeek, Blanden, Haasrode, Heverlee, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek

Straat

Onbepaald

Locatie

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

27 709 491m²

Bewaringstoestand

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Typologie: [bossen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841>), [bronnen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/83) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/83>), [dambordvormige ontginningspatronen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2080) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2080>), [dreven](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128>), [grafheuvels](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/170) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/170>), [holle wegen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1214) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1214>), [landgoederen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2531) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2531>), [molens](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/297) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/297>), [vijvers](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/467) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/467>)

[Evaluatie landgoederen](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1087700) (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1087700>)
(typologisch-thematisch onderzoek: van 07-2025 tot 2028)

[Inventarisatie ankerplaatsen Landschapsatlas 2001](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1101)
(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1101>) (inventarisatie: van 01-11-2000 tot 28-02-2001)

Beschrijving

Het complex Heverleebos-Meerdaalwoud strekt zich uit ten zuiden van Leuven vanaf Heverlee tot aan de grens met Waals-Brabant. Dit grote boscomplex was eertijds het bezit van de hertogen van Arenberg, na de Eerste Wereldoorlog werden deze goederen verbeurd verklaard en aangeslagen. Als gevolg hiervan kwamen deze uitgestrekte bospartijen in het bezit van de Belgische Staat. Het bos sluit aan op het Arenbergkasteel te Heverlee. Archeologische vondsten uit het neolithicum en de Romeinse periode werden geregistreerd. Het is een 'permanent' bosgebied van meer dan 3000 ha met een grote diversiteit van fauna en flora.

Het leemplateau, waarop de bossen staan, wordt ter hoogte van het Zoet Water versneden door de Molenbeek-Vaalbeek. De tertiaire ondergrond dagzoomt op verschillende plaatsen van het plateau. Het alluvium van het Zoet Water is van holocene oorsprong, het zijn recente afzettingen van overstromingen van de Dijle. Hierdoor ontstond aan de rand van de vallei 'statische zijp'. Heverleebos was reeds op het einde van de 18de eeuw gedeeltelijk naaldbos. Het aandeel naaldbomen werd gedurende de laatste 200 jaar steeds groter. Aan de rand van het bos werden tussen 1800 en begin 1900 percelen bos gerooid. Het dambordvormig wegenpatroon bestaat al meerdere eeuwen in dit voormalig jachtterrein van de families de Croy en Arenberg. Er is eveneens een sterpatroon, evenwel met zes wegen.

Het Heverleebos wordt van oost naar west doorsneden door de autosnelweg E40 en van noord naar zuid door de steenweg Leuven-Namen. Kort bij de E40 ligt tussen de bospercelen een arboretum. Het zuiden van Heverleebos helt sterk af naar de vallei van de Vaalbeek met de vijvers van het Zoet Water.

Aan de zuidelijke rand van Heverleebos lag het kasteel Harcourt, een oude site met omwald opper- en neerhof, reeds vermeld in de 16de eeuw. Van het oude kasteel blijft enkel nog een

keldergewelf over. In 1828 werd er een villa gebouwd, de bestaande aanplantingen dateren eveneens uit de 19de eeuw, moerascypressen komen er talrijk voor. In de nabijheid ligt het klooster van de franciscanen, een recente constructie met kunstencentrum. Meer naar het oosten staat de Ekstermolen (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42677>), een bakstenen windmolen van het bovenkruiertype met ronde romp, ontdaan van oorspronkelijk dak en wieken.

Het Kouterbos was op het einde van de 18de eeuw meer uitgebreid ten oosten van het huidige bos. Het is een typisch bronbos met drassige lager gelegen delen en een kenmerkende flora. Tussen het Heverleebos en het Kouterbos liggen de vijf vijvers van Het Zoet water die gevoed worden door de Vaalbeek (Molenbeek). Op de meest westelijke vijver sloot een watermolen (momenteel is in het gebouw een herberg ondergebracht) aan, van waar de Molenbeek afwatert naar de Dijle. De omgeving van het Zoet Water lijdt onder een sterke recreatiedruk. Tussen de vijvers en het Kouterbos ligt 'Het Spaans Dak' (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42673>), een merkwaardig langhuis uit de 16de-17de eeuw, waarvan de hoge volumes goed geïntegreerd zijn in de omgeving. De omgeving van de Kapel van Onze-Lieve-Vrouw-van-Steenbergen was ook geheel bebost, in de tweede helft van de 19de eeuw werd het ontbost en na 1948 terug deels bebost. Hierdoor werd de toestand rond de barokke kapel hersteld, zoals deze er uit zag op het einde van de 18de eeuw. De oorsprong van de kapel zou teruggaan tot in de 17de eeuw. Jaarlijks is er nog steeds een processie in de omgeving van de kapel.

Het gebied Borgveld-Lange Delle omvat verspreide grote percelen, het was een open landschap dat na 1948 deels bebost werd. Enkele mooie dreven verbinden sinds meerdere eeuwen Heverleebos en Meerdaalwoud. Zo lopen de Prosperdreef en de Herculesdreef door van het ene bos naar het andere. Deze dreven zijn aan weerszijden door een rij hoogstammige bomen afgelijnd.

Het Meerdaalwoud is niet veel gewijzigd qua omvang sinds het einde van de 18de eeuw, enkel in de buurt van Sint-Joris-Weert en aan het Groenveld werd nadien een deel gerooid. Sommige gerooide percelen werden na 1948 terug bebost. In het oostelijk deel, ook Mollendaalbos genoemd, werden in circa 1800 aan de randen enkele percelen bos gerooid. Na 1948 stopten deze rooiingen en werden enkele verspreide percelen terug bebost. Ook in Meerdaalwoud herkennen we een patroon van loodrecht op elkaar aangelegde wegen en dreven. In het noordelijk deel is een militair domein gelegen, waarvan recent een deel in onbruik geraakt is.

Meer naar Sint-Joris-Weert toe liggen het domein De Kluis, in gebruik door VVKS, een kapel en de Paddepoel, eveneens een brongebied. Ten westen van De Kluis helt het gebied af naar Sint-Joris-Weert en de Dijlevallei. De neoclassicistische Sint-Joriskerk (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42673>) domineert er het uitzicht op de vallei. Een aantal holle wegen lopen vanuit Meerdaalwoud zuidwaarts in de richting van de vallei van de Nethen in Waals-Brabant.

Auteurs: Deneef, Roger (<https://id.erfgoed.net/auteurs/126>); Wijnant, Jo (<https://id.erfgoed.net/auteurs/127>); Cresens, André (<https://id.erfgoed.net/auteurs/363>)

Datum: 2001

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE) (<https://id.erfgoed.net/auteurs/501>)

Relaties

Is gerelateerd aan

Dreven van Heverleebos en Meerdaalwoud

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300814>)

Is gerelateerd aan

Het Zoet Water (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300817>)

Is deel van

Bierbeek (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/13198>)

Is deel van

Blanden (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13536>)

Is deel van

Haasrode (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13552>)

Is deel van

Heverlee (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13558>)

Is deel van

Oud-Heverlee (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13337>)

Is deel van

Sint-Joris-Weert (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13608>)

Is deel van

Vaalbeek (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13618>)

Waarnemingen

Omvat

Kavelstructuren Meerdaalwoud

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/983702>)

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2026: *Heverleebos - Zoet Water - Meerdaal- en Mollendaalbos* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100>
(<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100>) (geraadpleegd op 16 april 2026).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?

heb je een vraag of opmerking over deze fiche?

Meld het ons via het contactformulier (</contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100>).

Onroenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door [het agentschap Onroerend Erfgoed](https://www.onroenderfgoed.be/) [\(https://www.onroenderfgoed.be/\)](https://www.onroenderfgoed.be/)

[Privacyverklaring](https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring)

[\(https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring\)](https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring)

[Juridische informatie](https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie)

[\(https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie\)](https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie)

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

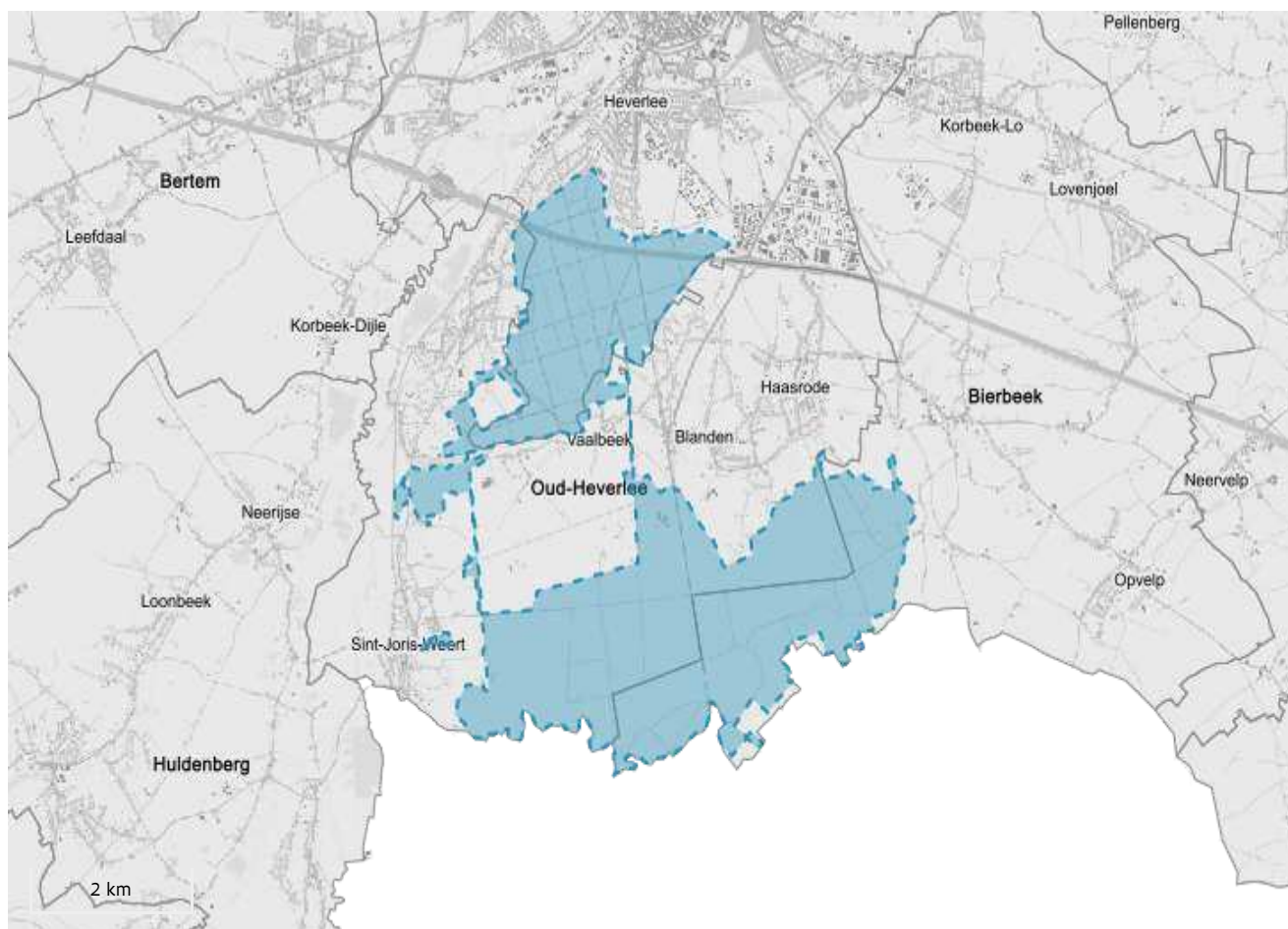
[\(/\)](#)

Inventaris

BESCHERMD CULTUURHISTORISCH LANDSCHAP

Heverleebos en Meerdaalwoud

beschermd cultuurhistorisch landschap van 13-09-1971 tot heden

ID: 1134 URI: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>

Besluiten

[Heverleebos en Meerdaalwoud \(https://id.erfgoed.net/besluiten/613\)](https://id.erfgoed.net/besluiten/613)**definitieve beschermingsbesluiten:** 13-09-1971 ID: 613

Rechtsgevolgen

i Meer informatie over de rechtsgevolgen van beschermingen vind je op [onze website](https://www.onroenderfgoed.be/de-gevolgen-van-een-bescherming) (<https://www.onroenderfgoed.be/de-gevolgen-van-een-bescherming>).

Provincie

Vlaams-Brabant

Gemeente

Bierbeek, Leuven, Oud-Heverlee

Deelgemeente

Bierbeek, Blanden, Haasrode, Heverlee, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek

Straat

Onbepaald

Locatie

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

18 615 690m²

Beschermingsdossiers

4.03/20000/101.1

DB000367

OB000175

OB000532

OB000662

Evaluatie van beschermingsbesluiten met een archeologische waarde

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/gebeurtenissen/1075718>) (evaluerend onderzoek: van 2020 tot 2022)

Kenmerkgroep 1

Typologie: [bomenrijen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1655) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1655>), [bossen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841>), [dambordvormige ontginningspatronen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841)

<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2080>), dreven
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128>), grafheuvels
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/170>), holle wegen
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1214>), kasteeldomeinen
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2114>),
vijvers (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/467>)

Datering: derde kwart 19de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1065>), tweede helft 18de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1058>), tweede kwart 18de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1057>),
tweede kwart 19de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1063>)

Soort: Fagus sylvatica 'Atropunicea' (<https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/155>), Quercus rubra (<https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/322>),
Tilia europaea (x) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/479>)

Project beschermingsdatabank 2013-2016
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028>) (beschermingen: van 01-01-2013 tot 30-06-2016)

Beschrijving

De bescherming als landschap betreft twee boscomplexen Heverleebos en Meerdaalwoud. Deze bossen werden in 1727-1770 heraangelegd als annex bij de kasteeltuinen het Arenbergkasteel te Heverlee volgens een klassiek dambordpatroon van rechte wegen.

Waarden

Het Heverleebos en Meerdaalwoud zijn beschermd als landschap omwille van het algemene belang gevormd door de:

historische waarde

in casu *geschiedkundige waarde*

esthetische waarde

Aanduiding van
Is de bescherming van

Dreven van Heverleebos en Meerdaalwoud

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300814>)

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Een uitgestrekt drevenstelsel (ca.75 km) in de ca 2500 hectare grote bossen van Heverleebos en Meerdaalwoud, in 1727-1770 aangelegd als annex bij de kasteeltuinen van de hertog van Arenberg. Het klassieke dambordpatroon van rechte wegen werd oorspronkelijk op kruispunten of uitkijkpunten met groene kamers of 'salons' en twee 'sterren' opgesmukt. De 'Parnassusberg' in het Heverleebos is een monumentale, getrapte belvédèreheuvel met resten van de oorspronkelijke beplanting met lindebomen. Uit 1850-1860 dateren de dreefaanplantingen met bruine beuk en Amerikaanse eik.

Is de omvattende bescherming van

Den 'Dikken Eik' in het Meerdaalwoud

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/130984>)

Bierbeek (Bierbeek)

Den Dikken Eik bevindt zich aan het begin van de Dikke Eikdreef, op de kruising met de Kanseliersdreef in het Mollendaalbos. Dit is de dikste, en vermoedelijk ook oudste, boom van het Meerdaalwoud.

Is de gedeeltelijke bescherming van

Heverleebos – Zoet Water – Meerdaal- en Mollendaalbos

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135100>)

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Dit oude boscomplex, aansluitend op het Arenbergkasteel te Heverlee, was lang het domein van de familie de Croy en de hertogen van Arenberg. Archeologische vondsten en relictten, waaronder talrijke grafheuvels en oude wegen getuigen van bewoning van de steentijden tot de Romeinse tijd. Het dambordvormig wegenpatroon in dit voormalig jachtterrein verbindt al enkele eeuwen Heverleebos en

Meerdaalwoud. Er is eveneens een sterpatroon, verschillende salons en een arboretum. Daarnaast bleven talrijke holle wegen en andere georelictten bewaard. Ter hoogte van "t Zoet Water" wordt het plateau versneden door de Vaalbeek. Langs dit riviértje en 5 vijvers vind je relictten van een omwald opper- en neerhof uit de 16de eeuw (kasteel Harcourt), een langshuis (Het Spaans Dak) uit de 16de-17de eeuw, de 18de eeuwse Kapel van O.L.Vrouw-van-Steenbergen en het 'Lunapark' uit de jaren 1930.

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2026: *Heverleebos en Meerdaalwoud* [online],

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1134>

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>
(<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>) (geraadpleegd op 16 april 2026).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche? Meld het ons via het contactformulier (/contact?uri=<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>).

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed
(<https://www.onroerenderfgoed.be/>)

Privacyverklaring
(<https://www.onroerenderfgoed.be/privacyverklaring>)
Juridische informatie
(<https://www.onroerenderfgoed.be/juridische-informatie>)

Agentschap
**Onroerend
Erfgoed**

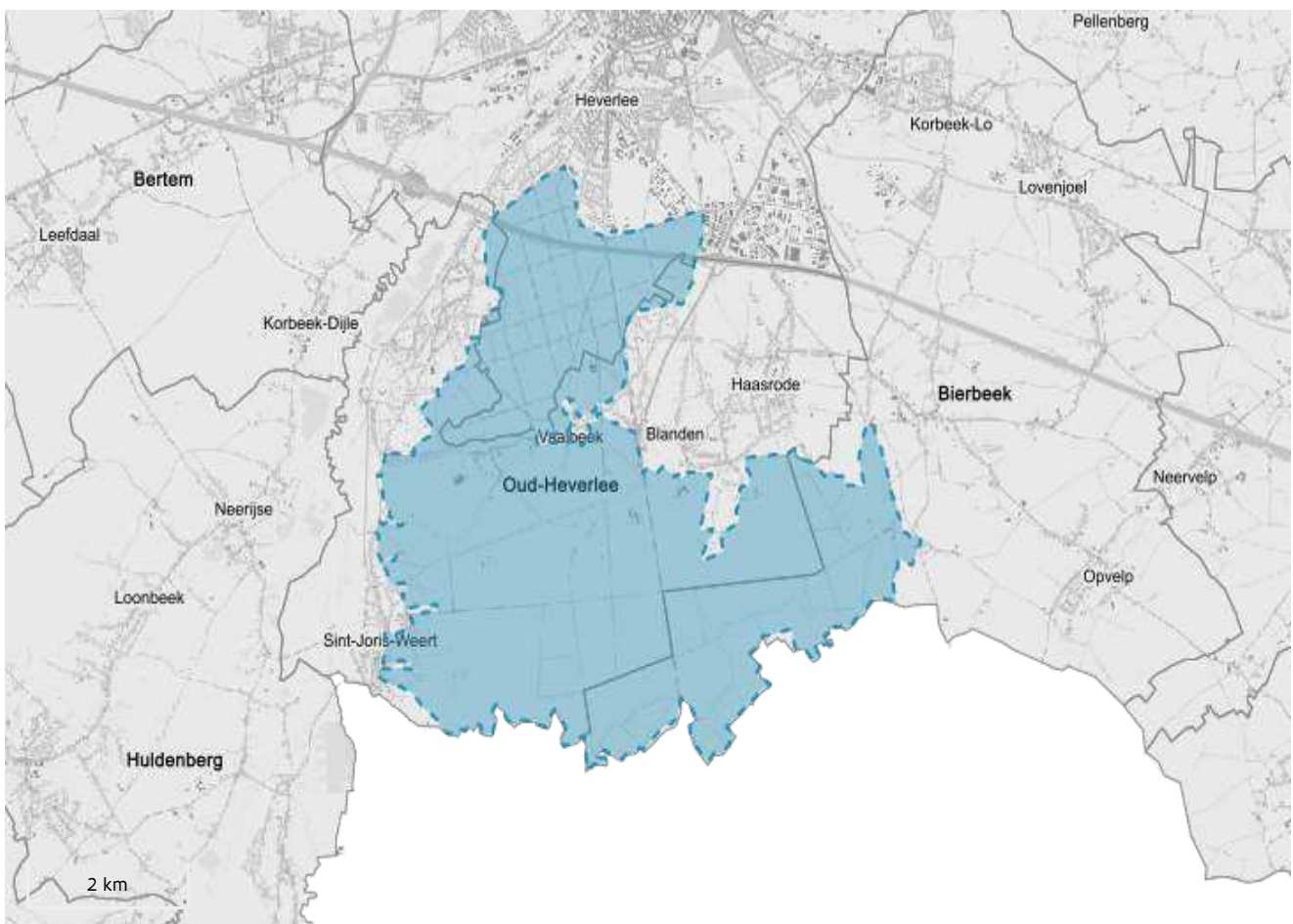
[\(/\)](#)

Inventaris

ERFGOEDOBJECT

Heverleebos - Zoet Water - Meerdaal- en Mollendaalbos

landschappelijk geheel

ID: 135100 URI: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100>

Juridische gevolgen

- omvat de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Heverleebos en Meerdaalwoud (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1134>)
Deze bescherming is geldig sinds 13-09-1971
- omvat de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Site Het Zoet Water (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1403>)
Deze bescherming is geldig sinds 02-02-2000

Provincie

Vlaams-Brabant

Gemeente

Bierbeek, Leuven, Oud-Heverlee

Deelgemeente

Bierbeek, Blanden, Haasrode, Heverlee, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek

Straat

Onbepaald

Locatie

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

27 709 491m²

Bewaringstoestand

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Typologie: bossen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841>), bronnen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/83>), dambordvormige ontginningspatronen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2080>), dreven (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128>), grafheuvels (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/170>), holle wegen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1214>), landgoederen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2531>), molens (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/297>), vijvers (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/467>)

Evaluatie landgoederen (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1087700>)
(typologisch-thematisch onderzoek: van 07-2025 tot 2028)

Inventarisatie ankerplaatsen Landschapsatlas 2001
(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1101>) (inventarisatie: van 01-11-2000 tot 28-02-2001)

Beschrijving

Het complex Heverleebos-Meerdaalwoud strekt zich uit ten zuiden van Leuven vanaf Heverlee tot aan de grens met Waals-Brabant. Dit grote boscomplex was eertijds het bezit van de hertogen van Arenberg, na de Eerste Wereldoorlog werden deze goederen verbeurd verklaard en aangeslagen. Als gevolg hiervan kwamen deze uitgestrekte bospartijen in het bezit van de Belgische Staat. Het bos sluit aan op het Arenbergkasteel te Heverlee. Archeologische vondsten uit het neolithicum en de Romeinse periode werden geregistreerd. Het is een 'permanent' bosgebied van meer dan 3000 ha met een grote diversiteit van fauna en flora.

Het leemplateau, waarop de bossen staan, wordt ter hoogte van het Zoet Water versneden door de Molenbeek-Vaalbeek. De tertiaire ondergrond dagzoomt op verschillende plaatsen van het plateau. Het alluvium van het Zoet Water is van holocene oorsprong, het zijn recente afzettingen van overstromingen van de Dijle. Hierdoor ontstond aan de rand van de vallei 'statische zijp'. Heverleebos was reeds op het einde van de 18de eeuw gedeeltelijk naaldbos. Het aandeel naaldbomen werd gedurende de laatste 200 jaar steeds groter. Aan de rand van het bos werden tussen 1800 en begin 1900 percelen bos gerooid. Het dambordvormig wegenpatroon bestaat al meerdere eeuwen in dit voormalig jachtterrein van de families de Croy en Arenberg. Er is eveneens een sterpatroon, evenwel met zes wegen.

Het Heverleebos wordt van oost naar west doorsneden door de autosnelweg E40 en van noord naar zuid door de steenweg Leuven-Namen. Kort bij de E40 ligt tussen de bospercelen een arboretum. Het zuiden van Heverleebos helt sterk af naar de vallei van de Vaalbeek met de vijvers van het Zoet Water.

Aan de zuidelijke rand van Heverleebos lag het kasteel Harcourt, een oude site met omwald opper- en neerhof, reeds vermeld in de 16de eeuw. Van het oude kasteel blijft enkel nog een

keldergewelf over. In 1828 werd er een villa gebouwd, de bestaande aanplantingen dateren eveneens uit de 19de eeuw, moerascypressen komen er talrijk voor. In de nabijheid ligt het klooster van de franciscanen, een recente constructie met kunstencentrum. Meer naar het oosten staat de Ekstermolen (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42677>), een bakstenen windmolen van het bovenkruiertype met ronde romp, ontdaan van oorspronkelijk dak en wieken.

Het Kouterbos was op het einde van de 18de eeuw meer uitgebreid ten oosten van het huidige bos. Het is een typisch bronbos met drassige lager gelegen delen en een kenmerkende flora. Tussen het Heverleebos en het Kouterbos liggen de vijf vijvers van Het Zoet water die gevoed worden door de Vaalbeek (Molenbeek). Op de meest westelijke vijver sloot een watermolen (momenteel is in het gebouw een herberg ondergebracht) aan, van waar de Molenbeek afwatert naar de Dijle. De omgeving van het Zoet Water lijdt onder een sterke recreatiedruk. Tussen de vijvers en het Kouterbos ligt 'Het Spaans Dak' (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42673>), een merkwaardig langhuis uit de 16de-17de eeuw, waarvan de hoge volumes goed geïntegreerd zijn in de omgeving. De omgeving van de Kapel van Onze-Lieve-Vrouw-van-Steenbergen was ook geheel bebost, in de tweede helft van de 19de eeuw werd het ontbost en na 1948 terug deels bebost. Hierdoor werd de toestand rond de barokke kapel hersteld, zoals deze er uit zag op het einde van de 18de eeuw. De oorsprong van de kapel zou teruggaan tot in de 17de eeuw. Jaarlijks is er nog steeds een processie in de omgeving van de kapel.

Het gebied Borgveld-Lange Delle omvat verspreide grote percelen, het was een open landschap dat na 1948 deels bebost werd. Enkele mooie dreven verbinden sinds meerdere eeuwen Heverleebos en Meerdaalwoud. Zo lopen de Prosperdreef en de Herculesdreef door van het ene bos naar het andere. Deze dreven zijn aan weerszijden door een rij hoogstammige bomen afgelijnd.

Het Meerdaalwoud is niet veel gewijzigd qua omvang sinds het einde van de 18de eeuw, enkel in de buurt van Sint-Joris-Weert en aan het Groenveld werd nadien een deel gerooid. Sommige gerooide percelen werden na 1948 terug bebost. In het oostelijk deel, ook Mollendaalbos genoemd, werden in circa 1800 aan de randen enkele percelen bos gerooid. Na 1948 stopten deze rooiingen en werden enkele verspreide percelen terug bebost. Ook in Meerdaalwoud herkennen we een patroon van loodrecht op elkaar aangelegde wegen en dreven. In het noordelijk deel is een militair domein gelegen, waarvan recent een deel in onbruik geraakt is.

Meer naar Sint-Joris-Weert toe liggen het domein De Kluis, in gebruik door VVKS, een kapel en de Paddepoel, eveneens een brongebied. Ten westen van De Kluis helt het gebied af naar Sint-Joris-Weert en de Dijlevallei. De neoclassicistische Sint-Joriskerk (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42673>) domineert er het uitzicht op de vallei. Een aantal holle wegen lopen vanuit Meerdaalwoud zuidwaarts in de richting van de vallei van de Nethen in Waals-Brabant.

Auteurs: Deneef, Roger (<https://id.erfgoed.net/auteurs/126>); Wijnant, Jo (<https://id.erfgoed.net/auteurs/127>); Cresens, André (<https://id.erfgoed.net/auteurs/363>)

Datum: 2001

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE) (<https://id.erfgoed.net/auteurs/501>)

Relaties

Is gerelateerd aan

Dreven van Heverleebos en Meerdaalwoud

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300814>)

Is gerelateerd aan

Het Zoet Water (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300817>)

Is deel van

Bierbeek (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/13198>)

Is deel van

Blanden (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13536>)

Is deel van

Haasrode (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13552>)

Is deel van

Heverlee (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13558>)

Is deel van

Oud-Heverlee (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13337>)

Is deel van

Sint-Joris-Weert (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13608>)

Is deel van

Vaalbeek (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13618>)

Waarnemingen

Omvat

Kavelstructuren Meerdaalwoud

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/983702>)

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2026: *Heverleebos - Zoet Water - Meerdaal- en Mollendaalbos* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100>
(<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100>) (geraadpleegd op 16 april 2026).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?

heb je een vraag of opmerking over deze fiche?
Meld het ons via het contactformulier (/contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100).

Onroenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed
(<https://www.onroenderfgoed.be/>)

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

Privacyverklaring

(<https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring>)

Juridische informatie

(<https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie>)

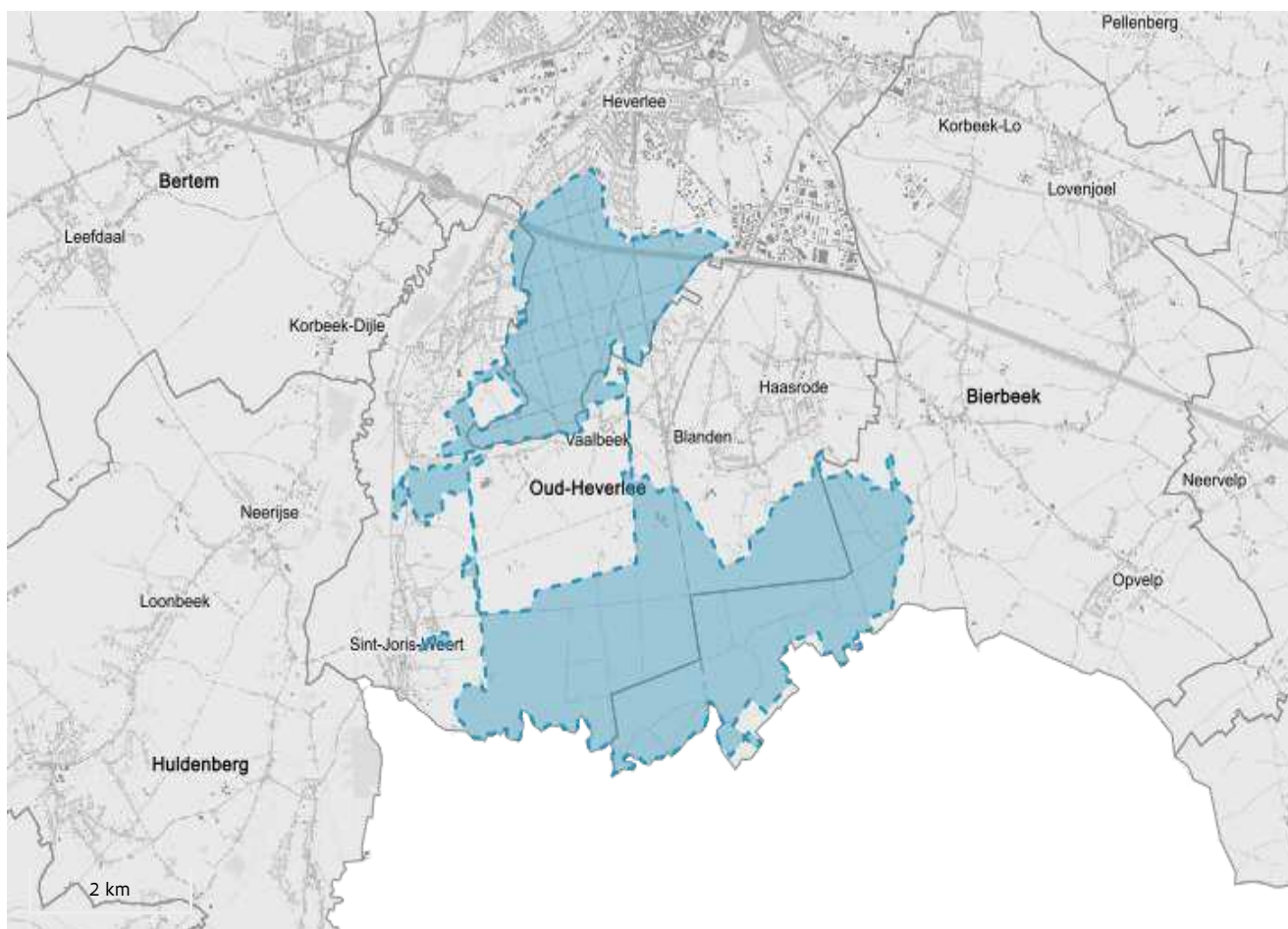

(//)

Inventaris

BESCHERMD CULTUURHISTORISCH LANDSCHAP

Heverleebos en Meerdaalwoud

beschermd cultuurhistorisch landschap van 13-09-1971 tot heden**ID:** 1134 **URI:** <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>

Besluiten

[Heverleebos en Meerdaalwoud \(https://id.erfgoed.net/besluiten/613\)](https://id.erfgoed.net/besluiten/613)**definitieve beschermingsbesluiten:** 13-09-1971 ID: 613

Rechtsgevolgen

❗ Meer informatie over de rechtsgevolgen van beschermingen vind je op [onze website](https://www.onroenderfgoed.be/de-gevolgen-van-een-bescherming) (<https://www.onroenderfgoed.be/de-gevolgen-van-een-bescherming>).

Provincie

Vlaams-Brabant

Gemeente

Bierbeek, Leuven, Oud-Heverlee

Deelgemeente

Bierbeek, Blanden, Haasrode, Heverlee, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek

Straat

Onbepaald

Locatie

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

18 615 690m²

Beschermingsdossiers

4.03/20000/101.1

DB000367

OB000175

OB000532

OB000662

Evaluatie van beschermingsbesluiten met een archeologische waarde

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/gebeurtenissen/1075718>) (evaluerend onderzoek: van 2020 tot 2022)

Kenmerkgroep 1

Typologie: [bomenrijen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1655) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1655>), [bossen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841>), [dambordvormige ontginningspatronen](#)

<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2080>), dreven
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128>), grafheuvels
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/170>), holle wegen
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1214>), kasteeldomeinen
<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2114>),
vijvers (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/467>)

Datering: derde kwart 19de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1065>), tweede helft 18de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1058>), tweede kwart 18de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1057>),
tweede kwart 19de eeuw (<https://id.erfgoed.net/thesauri/dateringen/1063>)

Soort: Fagus sylvatica 'Atropunicea' (<https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/155>), Quercus rubra (<https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/322>),
Tilia europaea (x) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/soorten/479>)

Project beschermingsdatabank 2013-2016
(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1028>) (beschermingen: van 01-01-2013 tot 30-06-2016)

Beschrijving

De bescherming als landschap betreft twee boscomplexen Heverleebos en Meerdaalwoud. Deze bossen werden in 1727-1770 heraangelegd als annex bij de kasteeltuinen het Arenbergkasteel te Heverlee volgens een klassiek dambordpatroon van rechte wegen.

Waarden

Het Heverleebos en Meerdaalwoud zijn beschermd als landschap omwille van het algemene belang gevormd door de:

historische waarde

in casu *geschiedkundige waarde*

esthetische waarde

Aanduiding van
Is de bescherming van

Dreven van Heverleebos en Meerdaalwoud

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300814>)

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Een uitgestrekt drevenstelsel (ca.75 km) in de ca 2500 hectare grote bossen van Heverleebos en Meerdaalwoud, in 1727-1770 aangelegd als annex bij de kasteeltuinen van de hertog van Arenberg. Het klassieke dambordpatroon van rechte wegen werd oorspronkelijk op kruispunten of uitkijkpunten met groene kamers of 'salons' en twee 'sterren' opgesmukt. De 'Parnassusberg' in het Heverleebos is een monumentale, getrapte belvédèreheuvel met resten van de oorspronkelijke beplanting met lindebomen. Uit 1850-1860 dateren de dreefaanplantingen met bruine beuk en Amerikaanse eik.

Is de omvattende bescherming van

Den 'Dikken Eik' in het Meerdaalwoud

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/130984>)

Bierbeek (Bierbeek)

Den Dikken Eik bevindt zich aan het begin van de Dikke Eikdreef, op de kruising met de Kanseliersdreef in het Mollendaalbos. Dit is de dikste, en vermoedelijk ook oudste, boom van het Meerdaalwoud.

Is de gedeeltelijke bescherming van

Heverleebos – Zoet Water – Meerdaal- en Mollendaalbos

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135100>)

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Dit oude boscomplex, aansluitend op het Arenbergkasteel te Heverlee, was lang het domein van de familie de Croy en de hertogen van Arenberg. Archeologische vondsten en relictten, waaronder talrijke grafheuvels en oude wegen getuigen van bewoning van de steentijden tot de Romeinse tijd. Het dambordvormig wegenpatroon in dit voormalig jachtterrein verbindt al enkele eeuwen Heverleebos en

Meerdaalwoud. Er is eveneens een sterpatroon, verschillende salons en een arboretum. Daarnaast bleven talrijke holle wegen en andere georelictten bewaard. Ter hoogte van "t Zoet Water" wordt het plateau versneden door de Vaalbeek. Langs dit riviértje en 5 vijvers vind je relictten van een omwald opper- en neerhof uit de 16de eeuw (kasteel Harcourt), een langshuis (Het Spaans Dak) uit de 16de-17de eeuw, de 18de eeuwse Kapel van O.L.Vrouw-van-Steenbergen en het 'Lunapark' uit de jaren 1930.

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2026: *Heverleebos en Meerdaalwoud* [online],

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>
<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1134>

<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>
(<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>) (geraadpleegd op 16 april 2026).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche? Meld het ons via het contactformulier (/contact?uri=<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/1134>).

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed
(<https://www.onroerenderfgoed.be/>)

Privacyverklaring
(<https://www.onroerenderfgoed.be/privacyverklaring>)
Juridische informatie
(<https://www.onroerenderfgoed.be/juridische-informatie>)

Agentschap
**Onroerend
Erfgoed**

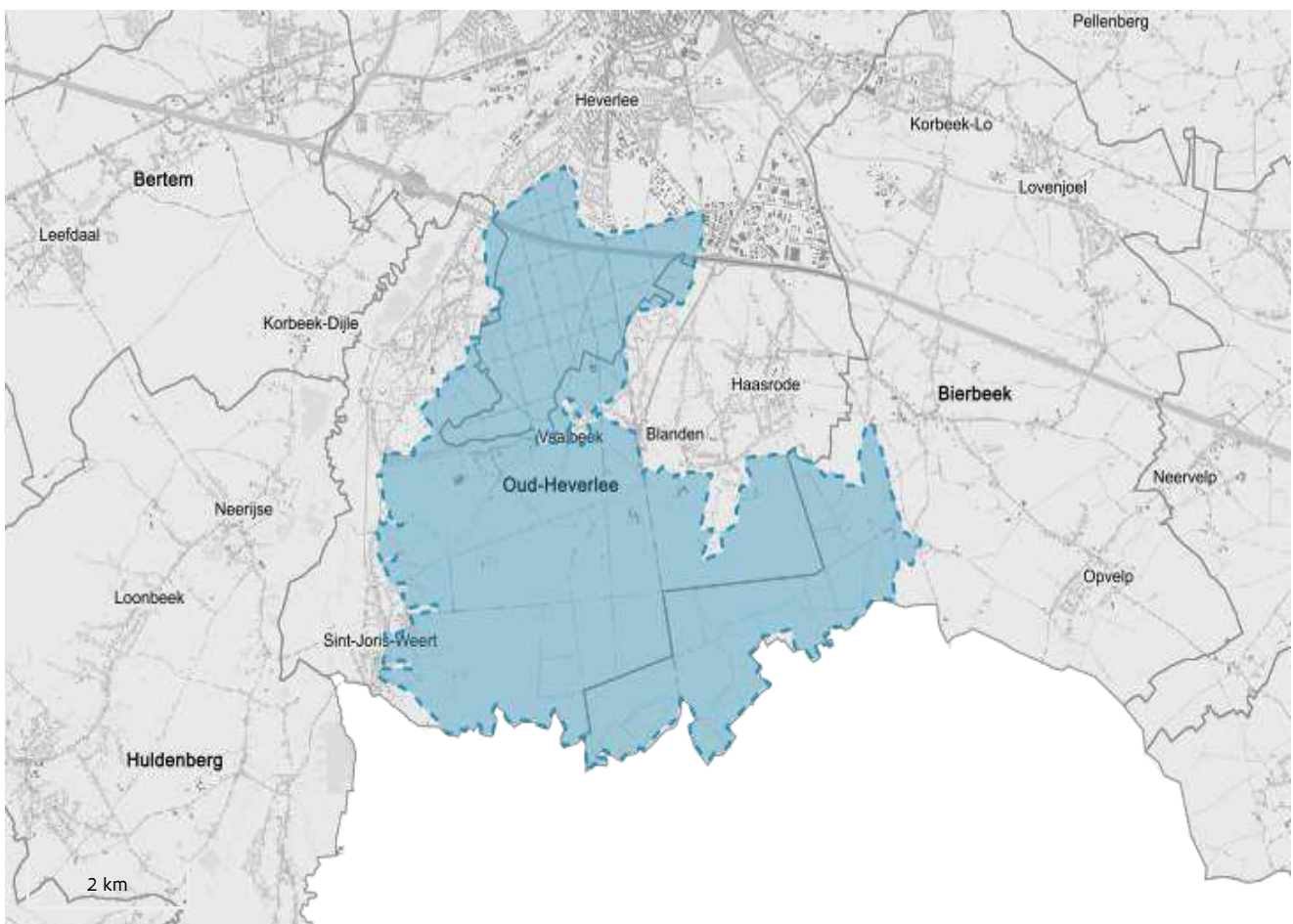
[\(/\)](#)

Inventaris

ERFGOEDOBJECT

Heverleebos - Zoet Water - Meerdaal- en Mollendaalbos

landschappelijk geheel

ID: 135100 URI: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100>

Juridische gevolgen

- omvat de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Heverleebos en Meerdaalwoud (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1134>)
Deze bescherming is geldig sinds 13-09-1971
- omvat de aanduiding als beschermd cultuurhistorisch landschap Site Het Zoet Water (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/1403>)
Deze bescherming is geldig sinds 02-02-2000

Provincie

Vlaams-Brabant

Gemeente

Bierbeek, Leuven, Oud-Heverlee

Deelgemeente

Bierbeek, Blanden, Haasrode, Heverlee, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek

Straat

Onbepaald

Locatie

Bierbeek (Bierbeek), Heverlee (Leuven), Blanden, Haasrode, Oud-Heverlee, Sint-Joris-Weert, Vaalbeek (Oud-Heverlee)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

27 709 491m²

Bewaringstoestand

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Typologie: bossen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841>), bronnen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/83>), dambordvormige ontginningspatronen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2080>), dreven (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128>), grafheuvels (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/170>), holle wegen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1214>), landgoederen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2531>), molens (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/297>), vijvers (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/467>)

Evaluatie landgoederen (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1087700>)
(typologisch-thematisch onderzoek: van 07-2025 tot 2028)

Inventarisatie ankerplaatsen Landschapsatlas 2001
(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1101>) (inventarisatie: van 01-11-2000 tot 28-02-2001)

Beschrijving

Het complex Heverleebos-Meerdaalwoud strekt zich uit ten zuiden van Leuven vanaf Heverlee tot aan de grens met Waals-Brabant. Dit grote boscomplex was eertijds het bezit van de hertogen van Arenberg, na de Eerste Wereldoorlog werden deze goederen verbeurd verklaard en aangeslagen. Als gevolg hiervan kwamen deze uitgestrekte bospartijen in het bezit van de Belgische Staat. Het bos sluit aan op het Arenbergkasteel te Heverlee. Archeologische vondsten uit het neolithicum en de Romeinse periode werden geregistreerd. Het is een 'permanent' bosgebied van meer dan 3000 ha met een grote diversiteit van fauna en flora.

Het leemplateau, waarop de bossen staan, wordt ter hoogte van het Zoet Water versneden door de Molenbeek-Vaalbeek. De tertiaire ondergrond dagzoomt op verschillende plaatsen van het plateau. Het alluvium van het Zoet Water is van holocene oorsprong, het zijn recente afzettingen van overstromingen van de Dijle. Hierdoor ontstond aan de rand van de vallei 'statische zijp'. Heverleebos was reeds op het einde van de 18de eeuw gedeeltelijk naaldbos. Het aandeel naaldbomen werd gedurende de laatste 200 jaar steeds groter. Aan de rand van het bos werden tussen 1800 en begin 1900 percelen bos gerooid. Het dambordvormig wegenpatroon bestaat al meerdere eeuwen in dit voormalig jachtterrein van de families de Croy en Arenberg. Er is eveneens een sterpatroon, evenwel met zes wegen.

Het Heverleebos wordt van oost naar west doorsneden door de autosnelweg E40 en van noord naar zuid door de steenweg Leuven-Namen. Kort bij de E40 ligt tussen de bospercelen een arboretum. Het zuiden van Heverleebos helt sterk af naar de vallei van de Vaalbeek met de vijvers van het Zoet Water.

Aan de zuidelijke rand van Heverleebos lag het kasteel Harcourt, een oude site met omwald opper- en neerhof, reeds vermeld in de 16de eeuw. Van het oude kasteel blijft enkel nog een

keldergewelf over. In 1828 werd er een villa gebouwd, de bestaande aanplantingen dateren eveneens uit de 19de eeuw, moerascypressen komen er talrijk voor. In de nabijheid ligt het klooster van de franciscanen, een recente constructie met kunstencentrum. Meer naar het oosten staat de Ekstermolen (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42677>), een bakstenen windmolen van het bovenkruiertype met ronde romp, ontdaan van oorspronkelijk dak en wieken.

Het Kouterbos was op het einde van de 18de eeuw meer uitgebreid ten oosten van het huidige bos. Het is een typisch bronbos met drassige lager gelegen delen en een kenmerkende flora. Tussen het Heverleebos en het Kouterbos liggen de vijf vijvers van Het Zoet water die gevoed worden door de Vaalbeek (Molenbeek). Op de meest westelijke vijver sloot een watermolen (momenteel is in het gebouw een herberg ondergebracht) aan, van waar de Molenbeek afwatert naar de Dijle. De omgeving van het Zoet Water lijdt onder een sterke recreatiedruk. Tussen de vijvers en het Kouterbos ligt 'Het Spaans Dak' (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42673>), een merkwaardig langhuis uit de 16de-17de eeuw, waarvan de hoge volumes goed geïntegreerd zijn in de omgeving. De omgeving van de Kapel van Onze-Lieve-Vrouw-van-Steenbergen was ook geheel bebost, in de tweede helft van de 19de eeuw werd het ontbost en na 1948 terug deels bebost. Hierdoor werd de toestand rond de barokke kapel hersteld, zoals deze er uit zag op het einde van de 18de eeuw. De oorsprong van de kapel zou teruggaan tot in de 17de eeuw. Jaarlijks is er nog steeds een processie in de omgeving van de kapel.

Het gebied Borgveld-Lange Delle omvat verspreide grote percelen, het was een open landschap dat na 1948 deels bebost werd. Enkele mooie dreven verbinden sinds meerdere eeuwen Heverleebos en Meerdaalwoud. Zo lopen de Prosperdreef en de Herculesdreef door van het ene bos naar het andere. Deze dreven zijn aan weerszijden door een rij hoogstammige bomen afgelijnd.

Het Meerdaalwoud is niet veel gewijzigd qua omvang sinds het einde van de 18de eeuw, enkel in de buurt van Sint-Joris-Weert en aan het Groenveld werd nadien een deel gerooid. Sommige gerooide percelen werden na 1948 terug bebost. In het oostelijk deel, ook Mollendaalbos genoemd, werden in circa 1800 aan de randen enkele percelen bos gerooid. Na 1948 stopten deze rooiingen en werden enkele verspreide percelen terug bebost. Ook in Meerdaalwoud herkennen we een patroon van loodrecht op elkaar aangelegde wegen en dreven. In het noordelijk deel is een militair domein gelegen, waarvan recent een deel in onbruik geraakt is.

Meer naar Sint-Joris-Weert toe liggen het domein De Kluis, in gebruik door VVKS, een kapel en de Paddepoel, eveneens een brongebied. Ten westen van De Kluis helt het gebied af naar Sint-Joris-Weert en de Dijlevallei. De neoclassicistische Sint-Joriskerk (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/42673>) domineert er het uitzicht op de vallei. Een aantal holle wegen lopen vanuit Meerdaalwoud zuidwaarts in de richting van de vallei van de Nethen in Waals-Brabant.

Auteurs: Deneef, Roger (<https://id.erfgoed.net/auteurs/126>); Wijnant, Jo (<https://id.erfgoed.net/auteurs/127>); Cresens, André (<https://id.erfgoed.net/auteurs/363>)

Datum: 2001

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE) (<https://id.erfgoed.net/auteurs/501>)

Relaties

Is gerelateerd aan

Dreven van Heverleebos en Meerdaalwoud

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300814>)

Is gerelateerd aan

Het Zoet Water (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300817>)

Is deel van

Bierbeek (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/themas/13198>)

Is deel van

Blanden (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13536>)

Is deel van

Haasrode (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13552>)

Is deel van

Heverlee (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13558>)

Is deel van

Oud-Heverlee (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13337>)

Is deel van

Sint-Joris-Weert (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13608>)

Is deel van

Vaalbeek (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13618>)

Waarnemingen

Omvat

Kavelstructuren Meerdaalwoud

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/waarnemingsobjecten/983702>)

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2026: *Heverleebos - Zoet Water - Meerdaal- en Mollendaalbos* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100>
(<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100>) (geraadpleegd op 16 april 2026).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?

heb je een vraag of opmerking over deze fiche?

Meld het ons via het contactformulier (</contact?uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135100>).

Onroenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door [het agentschap Onroerend Erfgoed](https://www.onroenderfgoed.be/) [\(https://www.onroenderfgoed.be/\)](https://www.onroenderfgoed.be/)

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

[Privacyverklaring](https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring)

[\(<https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring>\)](https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring)

[Juridische informatie](https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie)

[\(<https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie>\)](https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie)